

İstihdam teşviklerinde neredeyiz?

İşsizliği düşürme hedefiyle işverenlere yönelik yoğun bir istihdam teşvik politikası uygulanıyor. İstihdama yönelik teşviklerin sayısı oldukça fazla ve bazen kafalar karışabiliyor. Bu nedenle bu hafta istihdamı artırmaya yönelik bazı teşvikleri özetlemek istedik.

İşverenleri yakından ilgilendiren konuların başında istihdam teşvikleri geliyor. Önemli seviyelere ulaşan işsizlik oranını düşürme hedefiyle işverenlere yönelik yoğun bir istihdam teşvik politikası uygulanıyor. İstihdamın teşvik edilmesine yönelik düzenlemeler ile işverenlerin işgücü maliyetlerinden önemli oranda tasarruf sağlanması söz konusu. Genel olarak bu teşvik düzenlemelerine baktığımızda, kayıtlı işsizler arasında istihdam sağlayan işverenlerin söz konusu çalışanlar adına ödeyecekleri sigorta primlerinin işsizlik sigortası fonundan karşılandığını görüyoruz. Hatta, bazı koşullarda işçilerin ücretleri dahi belirli süreler boyunca fondan karşılanabiliyor.

İstihdama yönelik teşviklerin sayısı da oldukça fazla ve bazen kafalar da karışabiliyor. Biz de bu hafta, halihazırda yürürlükte olan ve özellikle istihdamı artırmaya yönelik olarak uygulamaya konmuş bazı teşvikleri özetlemek istedik.

YENİ NESİL İSTİHDAM TEŞVİKİ

7103 sayılı yasa ile getirildi. 27 Mart 2018 tarihinde yürürlüğe girdi. İşverenler, 1 Ocak 2018 ile 31 Aralık 2020 tarihleri arasında istihdam edecekleri çalışanlar için bu destekten yararlanabiliyorlar. Destek süresi boyunca kapsamdaki çalışanlara ait sigorta primi işçi ve işveren hisseleri İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor. Destek kapsamındaki çalışanlara, asgari ücret üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarının asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra kalan kısmının terkin edilmesi suretiyle gelir vergisi desteği de sağlanıyor.

BİLİŞİM VE İMALAT AVANTAJLI

Bilişim veya imalat sektöründe faaliyet gösteren işverenler için ilgili döneme ait brüt asgari ücret tutarını geçmemek üzere sigortalı adına ödenmesi gereken sigorta priminin tamamına karşılık gelen tutar

destek olarak sağlanıyor. Böylece, bu sektörlerde istihdam edilecek ve prime esas kazancı 6 bin 822 lira 40 kuruşa kadar olan çalışanlar için ödenecek sigorta primi ile işsizlik sigortası primlerinin işveren ve işçi paylarının tamamı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor.

Diğer sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde ise destek kapsamındaki çalışanlar için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak sigorta primi ile işsizlik sigortası primlerinin işveren ve işçi paylarının tamamı (2019 yılı için 959 lira 40 kuruş) İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor.

DESTEK KOŞULLARI

Bu destekten faydalanılabilmesi için işe alınacak çalışanların son üç aydır çalışmayan kayıtlı işsizler arasından seçilmesi ve bu kişilerin işyerinin bir önceki yıla ait çalışan sayısı ortalamasına ilave olarak istihdam edilmesi gerekiyor.

Destekten yararlanılabilmesi için işverenlerin;

- Sigortalılık bildirimlerini yasal süresi içerisinde yapmaları,

- Tahakkuk eden sigorta primlerini yasal süresi içinde ödemeleri ve

- Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarının bulunmaması, gerekiyor.

Bununla birlikte, çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya sigortalı olarak bildirdiği kişileri fiilen çalıştırmadığı yönünde herhangi bir tespit bulunan işverenlerden yararlanılan destek tutarı gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte geri alınıyor.

DESTEK SÜRESİ

Destek süresi ise çalışanın yaşına ve cinsiyetine bağlı olarak 12 ila 18 ay arasında değişiyor.

İSTİHDAM TEŞVİKİNDE DESTEK SÜRESİ

Çalışan	Destek süresi
18 ve 25 yaş arası erkek	18 ay
18 yaş üzeri kadın	18 ay
Engelliler	18 ay
Diğer	12 ay

İLAVE İSTİHDAM TEŞVİKİ

1 Mart 2011 tarihinden bu yana hayatımızda olan ve gün geçtikçe işverenler tarafından daha iyi tanınan ilave istihdam teşviki, Türkiye'nin herhangi bir bölgesinde herhangi bir sektörde istihdam edilecek çalışanlar için 31 Aralık 2020'ye kadar uygulanıyor. İlave istihdam teşviki ile herhangi bir üst sınır olmaksızın çalışanların sigorta primi işveren payı tutarları İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor.

Destekten faydalanılabilmesi için işe alınacak çalışanların son altı aydır çalışmayanlar arasından seçilmesi ve bu kişilerin işyerinin son altı aya ait çalışan sayısı ortalamasına ilave olarak istihdam edilmesi gerekiyor. Destek süresi, çalışanın yaşına ve cinsiyetine göre 24 ila 48 ay arasında değişiyor.

İLAVE İSTİHDAMDA DESTEK SÜRESİ

Destek unsuru	Destek süresi
18 ve 29 yaş arası erkek	48 aya kadar
18 yaş üzeri kadın	48 aya kadar
29 yaş üzeri erkek	24 aya kadar

İlave istihdam teşvikinden yararlanan işverenlerin diğer teşvik uygulamalarında olduğu gibi;

■ Çalışanların sigortalılık bildirimlerini yasal süresi içerisinde gerçekleştirmeleri,

■ Tahakkuk eden sigorta primlerini yasal süresi içinde ödemeleri ve

■ SGK'ya yasal ödeme süresi geçmiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası ile bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarının bulunmaması, gerekiyor.

ASGARİ ÜCRET DESTEĞİ

İşverenler için 2016 yılından bu yana her yıl uygulanan asgari ücret desteği 2019 yılının tamamında uygulanmaya devam ediyor. Bu yıl destek kapsamında;

■ Ortalama çalışan sayısı 500'ün altında olan işyerleri için günlük 5 lira,

■ 500 ve üzerinde olan işyerleri için ise günlük 3,36 lira destek sağlanıyor. İlgili ayda asgari ücret destek tutarı, 2018 yılının aynı ayında prime esas günlük

kazancı 102 lira ve altında olan çalışanlara ait prim ödeme gün sayısı ile çarpılmak suretiyle hesaplanıyor.

İlk defa 2019 yılında işçi çalıştırmaya başlayan işyerleri için ise herhangi bir sınır uygulanmaksızın çalışanlara ait toplam prim gün sayısı destek hesabında dikkate alınıyor.

Bununla birlikte, destekten yararlanılacak ayda, 2018 yılı ocak ila kasım ayları arasında çalışan sayısının en az olduğu aydan daha fazla sayıda çalışanın istihdam edilmiş olması gerekiyor. Hesaplanan destek tutarları işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup ediliyor ve bu tutar da işsizlik sigortası fonundan karşılanıyor.

İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI

Türkiye İş Kurumu'na kayıtlı ve halihazırda 10'dan fazla çalışanı bulunan işverenler, katılımcıların istihdamına yönelik bir taahhüt vererek, mevcut çalışan sayısının yüzde 30'una kadar katılımcıyla işbaşı eğitim programı düzenleyebiliyor. Kayıtlı işsizlerin mesleki deneyim edinmeleri ve teorik eğitimini aldıkları mesleklerde uygulamayı görmeleri amacıyla düzenlenen program boyunca İŞKUR tarafından katılımcılara günlük 77 lira 70 kuruş tutarında harçlık ödemesi yapılıyor. Bununla birlikte katılımcıların iş kazası, meslek hastalığı ile genel sağlık sigortası primleri de İŞKUR tarafından karşılanıyor.

İşbaşı eğitim programları; bilişim ve imalat sektörlerindeki işyeri ve mesleklerde en fazla altı ay, diğer sektörlerde ise en fazla üç ay olarak uygulanabiliyor. Çağımızın ve geleceğin meslekleri olarak görülen siber güvenlik, bulut bilişim, oyun geliştirme uzmanı ve kodlama gibi alanlarda ise dokuz aya kadar program düzenlenebiliyor.

İşyerinde düzenlenen işbaşı eğitim programından mezun olmuş kişileri istihdam eden işverenler aynı zamanda bu kişiler için yukarıda yer alan istihdam teşviklerinden de faydalanabiliyor.

İSTİHDAMA ETKİSİ OLUMLU

Yukarıdaki örneklerden de anlaşılacağı üzere işverenler uzun süredir uygulanan istihdam teşvikleriyle işçilik maliyetlerinde önemli ölçüde tasarruf sağlayabiliyorlar. Bununla birlikte özellikle sigorta primi maliyetlerinin toplam katma değere oranı daha yüksek sektörlerde istihdam desteklerinin daha yoğun uygulanması, teşviklerin istihdam seviyesine olumlu etkisini önemli ölçüde artıracaktır.